

EGYENLŐSÉG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV. Váci-utca 11.
hová minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP.
SZERKESZTI
BOGDÁNYI MÓR.

Előfizetési feltételek:
Egész évre házhoz küldve 8 frt
Félévre 4 "
Negyedévre 2 "
Egyes szám ára 16 kr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Kik magyarosodnak?

A névmagyarosításról is megjelent kis rövid közleményben a múlt év statisztikája. Hogyan igyekszünk külsőleg is, névben is magyarok lenni. A közlemény nem mutat örvendetést. Míg 1882-ben azok, kik nevüket is megmagyarosították, többen voltak ezerhatszáznál, a múlt évben alig haladta meg ezek száma a hétszázat. Sőt a nyolczvanötödiki eredmény még a nyolczvanegyedik és nyolczvanharmadiki eredménynel szemben is esést mutat. Nyolczvanháromban a névmagyarosítók száma felére esett le az előző évvel szemben és ez arány is mindig kedvezőtlenebbé válik.

Miben rejlik ennek oka? Elég magyar nevünk van már valamennyinknek? a tapasztalat az ellenkezőt bizonyítja. A föltett kérdésre azonban mégis maga a statisztika felel meg a legjobban.

A kimutatás, mely a névváltoztatók állását, korát és vallását is felsorolja, azt tanúsítja, hogy általában a névmagyarosítók fele zsidó volt. E tényvel szemben, ha végig pillantunk az utóbbi évek történetén, azonnal megtaláljuk az okot a nyolczvanoktató után bekövetkezett esés megmagyarázására: Tisza-Eszlár és az antisemitizmus.

Az az áramlat a körülmények találkozására folytán a legnagyobb intenzitást mutatta, melynek bevallott célja volt: a zsidóság tönkretétele, kiűzése, egyáltalán bármi uton módon a nemzettestől való kihasítása. És ha ez áramlat oly iszonyatossággal lépett fel, mint azt sajnos tapasztalta az egész világ, lehet-e csodálni, ha a zsidók közt is akadtak gyöngébbek, kik az erőszakoskodás győzelmétől félve azt gondolták, miért siessek én minden módon még öröklött nevem megváltoztatásával azt igazolni, hogy tagja vagyok e nemzetnek, a mely nemzet engem kebeléből ki akar lökni, és ha eddig még ki nem lökött is, azt már csak idő-kérdésnek látszik? Lehet-e e gondolatunk megszületését eltagadni, sőt annak jogosultságától a látszatot elvenni? Nem. És

bekövetkezett a megindult helyes mozgalomban a visszaesés, a mely a helyett, hogy a későbbi években újra fölidült és neki indult volna, még most is hanyatlak.

Ha a magyar állam e hanyatlás észrevételénél iparkodott volna az antiszemitizmus nyílt és határozott leverése által a zsidók félénkebb részében fenntartani a biztosság hitét, akkor nemcsak a magyarosítások fele, hanem hétnyolczadrésze zsidó felekezetű lenne. És ha a társadalom a zsidót befogadná és minden képzelhető alkalommal nem éreztetné a zsidóval, hogy vele összeolvadni nem akar, akkor bizony most nem hanyatlást, hanem évről-évre fokozódó szaporulatot konstatálhatnánk.

Csak a legutóbbi napokban adtak törvényhozási faktoraink elvitázhatlan bizonyosságát annak, hogy a magyar nemzet elodázhatlanul óriási küzdelemnek megy elébe, oly küzdelemnek, melyben nem szabad, nem lehet használatlanul maradni egyetlen erőreszeeskének sem, és a mely harcra készülve, úgy oda kell szorítani minden egyes állampolgárt az állami hatalom alá, hogy onnan ne mozdulhasson. Csak a népfelkelési törvényre utalunk, Nem jutott volna az senkinek eszébe, ha nem érezték volna a legbizonyosabban, hogy az állami erőnek ily módon való kifejtésére is közeleg az idő. Ha volna valakinek ezzel szemben valami külön érdeke, még annak is el kell némulni a vas kényszerűség előtt. Ha hajlandósága volna is egy némely embernek a haza iránt való kötelezettségeket csak valamivel is kényelmesebben venni, az az időpont, a mikor ennek a törvénynek az állam hasznát akarja venni, nem fogja megengedni a laza felfogást és az a kérdés merül fel, tanácsos lesz-e majd ezekben a nehéz időkben, midőn mindenkinek egyformán sorba kell állni, a harcra társaknak okot adni arra, hogy talán kételkedjünk a tiszta kiengesztelés őszinteségben?

Tudta mindig, és tudni fogja mindig a zsidó teljesíteni mindennemű kötelezettségét és nem kérdezi,

vér-e, élet-e, vagy más az a, mit a haza kíván. De abban a nagy, közös akcióban, midőn a haza jólét és benne a mi existenciánkat kell megvédeni nem nagy előny lesz-e a nemzetre nézve az, ha a magyar zsidóság mint a nemzet egyenjogusított része lép a küzdőterre?

És ettől eltekintve is, mennyi ok, mennyi célszerűségi szempont ajánlja azt, hogy a kormány eltávolítsa azon indokokat, melyek a zsidóságot a nemzet testéből elidegeníthetnék, midőn úgy is látja, hogy a magyar zsidóság a magyar felekezetek egyik legmegbízhatóbbika.

De hogy kedvezőbb arányt, hogy az 1882-iki számot elérhettük, okvetlen szükséges, hogy a magyar kormány a zsidó magyarokat rehabilitálja. Nem elég nekünk, ha maga az antiszemita párt a parlamentben — saját hibái és gyengeségei folytán — lejártta magát. Követeljük egyuttal, hogy a kormány akkor a midőn kinevezésekről van szó, felekezeti különbséget ne ismerjen és ne mellőzzön zsidókat csupán azért mert zsidók, hanem kövesse minden téren a szigorú igazság és a jogegyenlőség elvét. *Dr. G.*

Zsidók a szinpadon.

Páris 1886. február 3.

A „zsidó tudományok művelésére alakult társaság“, Párizsba minden évben ünnepélyes ülést tart, melyben valamelyik jeles tudós előadást tart a közönségnek. A múlt években Renan, Gaston Páris és Guizot tartottak e társaságban előadásokat. Mult kedden

pedig Abraham Dreyfus, a jeles vigjáték, író, a ki a mult évi országos kiállítás alkalmával francia vendégeink közt, hazánkban is járt, volt a felolvasó. Ő azon szerepet kutatta, melyet a zsidó a szinpadon játszik, illetve melyet ott játszatnak vele. A felolvasás annál érdekesebb, mert mutatja, mily hatalmas kulturális tényezőt képeznek a zsidók még oly országban is, mint Franciaország a hol oly csekély minoritásban vannak, s a hol a nemzet az értelmiség oly magas fokán áll. Ezen szempontból is érdekesnek tartjuk Dreyfus előadását itt ismertetni.

Dreyfus azt a fáradságot vette magának, hogy lelkiismeretesen áttanulmányozott minden szindarabot, melyben zsidónak szerepe van, nemcsak azokat, a melyek a zsidót már a czimben hordják, mint például „Le juif“ Desangier-től, „le juif de Lerida“, „le juif de venise“ vagy „juifs Ferrants“ sat., hanem a többieket is, melyekben izrael fiai csak mellékesen szerepelnek. Ezzel meg nem elégedve, D'Ennery-hez fordult, ki egyike Franciaország legtermékenyebb drámaíróinak — a „Don César de Bazan“ cz. dráma szerzője, — és azt kérdezte tőle, vajjon ő számtalan darabjaiban felléptetett-e zsidót?

— „Én sohasem léptettem fel zsidót a szinpadra, mert akkor a konvenczióknak engedve tisztességtelen embert kellett volna belőle csinálni, és miután magam is zsidó vagyok, nekem ily szernpeltetése a zsidónak nagyon kellemetlen lett volna.

És ez csakugyan konvenczió folytató Dreyfus előadását és még a legelfogulatlanabb drámaírók is, mint például: Alfonz Daudet nem bírnak ez előítélettől megszabadulni. Csak egynehány kivételt ismerek, így például:

T Á R C Z A.

M e n a h.

— Az Egyenlőség tárczája. —

(Folytatás.)

Menah könyörgő tekintetet vetett reám, mintha bocsánatért esdekelné, aztán Hennahval festett, ujjait mint késedelmének okát, nyújtá felém.

— Csak nem kívánhatod, hogy festetlen körmökkel jelenjek meg előtted a reggelinél — mondá mentegetőzve, midőn lábait kecses mozdulattal ruhája rejtéke alól kinyújtá.

Menah vallásossága többnyire babonából állott. A zsidó vallás alapeszméjét ismerte és tudta az egy isten létezését és hogy ez az isten a jót megjutalmazza, a rosszat megbünteti. Ezenfelül ismert néhány éttörvényt és tudott a szabbath szentségéről. Egyébként azonban, olyan babonár volt mint valami pogány. Ha szóbámba lépve papucsaimat hegyeikkel kelet felé fordítva találta, kezét ijedten összecsapva kiáltá: pecadó — pecadó! Gyakran meg olyan tanácsokat szokott adni, melyeknek babonás hátterük volt. Az éjjeli nyugalmat — mondá — a bal oldalon kezdjem

meg és aztán a jobb oldalon fekdjek; továbbá, hogy bizonyos napokon tartozkodjam a gombostűk megérintésétől. De ezen babonák az ő értelmét meg nem zavarták. Tudta, hogy van egy másik világrész más emberekkel és más szokásokkal. Sőt egyszer azzal kezdé meg reggeli beszélgetéseit, hogy felkért vigyem el servidorának Európába.

— No hiszen szép szolgáló válnék belőled, a ki urnőd főztéből nem ennél és szombaton nem dolgoznál.

— Majd meg férnénk. Én főznék neked is nekem is és aztán pénteken mindent ellátnék, hogy szombaton az én szolgálatomra nem lennél szorulva.

III.

Körülbelül tizennégy nap mult el, mióta Tangerben tartózkodtam. Vasárnap reggel volt midőn Menah beköszönt hozzám végtelenül szomorú arczkifejezéssel és festetlen körmökkel. Valami rendkívüli dolog történhetett.

— Talán meghalt a nagyanyád? kérdém részvételtjes hangon.

Menah tagadólag rázta a fejét és hozzám sietett. Mint egy madár, mely a vihar elől óltalmat keres, úgy közeledett. Szemei könnyekkel teltek meg, és szive annyira csordultig volt, hogy egy szót sem tudott szólni.

Nem fagattam kérdésekkel, hanem csokoládét önték

Erckman—Chatrian darabjaiban a zsidók azon derék emberek, kikkel a szerzők Elzaszban megismerkedtek. De a szabály, úgy látszik az, hogy a zsidónak a színpadon gyűlöletesnek, Dumas szerint groteszknek kell lennie. Előadó érti ezt Oroszországban vagy akár Németországban, de hogy lehetséges ez Franciaországban, kérdi, a hol az antiszemitizmus csak üres szó? Dreyfus ezt bizonyos tradícióból magyarázza, mely a külföldről lett importálva. Ezen tradíciónak hódolt Shakespeare, midőn Shylockját teremtette meg, a ki vad és kegyetlen, de azért nem nélkülözi bizonyos nemét a büszkeségnek. Különösen Németországban találjuk azon darabokat, melyekben a zsidónak a legutáltosabb szerep jut. Így létezik egy „Ettlingeni zsidók“ cz. darab, mely a 15-ik században játszik és a melynek tárgya ugyanaz, a mi a t.-eszlári pöré; de még 1782-ben is adtak elő Berlinben egy „Zsidók zsinagógája“ cz. darabot, mely egész halmaza volt a zsidók elleni rágalmaknak és a melyet a hatóság annak idején be is tiltott. Voltak benne egyes apróságok, melyek a közönséget megnevettették és a „Fliegende Blätter“ cz. élelclapban ma is megnevettették. Így például egy atya fiának hamis pénzzel telt zsákot adott, hogy vele vagyont szerezzen.

— De atyám ez nem ér semmit, ezzel nem mehetek semmire.

— Hogy mondhatod azt, szerencsétlen — hát nem semmiből csinálta Isten a világot?

— Igen, de akkor minden olyan olcsó volt!

Dreyfus ezután megemlékezik Lessing darabjairól,

hogy azután Dumas Sándorról szóljon, a ki a „Femme de Claude“ cz. művében a zsidókat mind Palesztinába akarja küldeni. Azonban, kérdé Dreyfus, azonkívül hogy a francia zsidók 1870-ben megmutatták, hogy szeretik hazájukat és tudnak áldozni érte, gondolt-e Dumas arra, hogy családja tagjai is zsidók, (Egvetlen leánya tudvalevőleg Lippman zsidó bankár neje) és ha nem akarna tőlük megválni, neki is Palesztinába kellene követni őket. És mi lenne a francia akadémiából? És kik játszanák az ő Denisét, ha francia zsidók nem volnának?

Dreyfus ezután a legújabb darabokat, melyekben zsidók szerepelnek, veszi szemügyre és megemlékszik Bonniéres „Monach“ cz. regényéről, melyből legközelebb drámát csinálnak. Ez a Monach báró inkább parvenu mint zsidó. Vadász. Már pedig ez nem kiváló zsidó tulajdonság, mert vallása tiltja a vad hus élvezetet. Előadó ismer ugyan zsidókat, kik vadászatokat rendeznek barátaik mulattatására, de maguk nem vadásznak. Végre is — így folytatja Dreyfus — a zsidó nem mindig gazdag bankár vagy tőzsde ügynök; vannak zsidók, kik se nem gazdagok se nem bankárok. De, fogják mondani, ha a zsidó a színpadon se csaló, se uzsorás, se tolvaj, se gyilkos ne legyen. hát mi más legyen? Dreyfus egyszerűen azt akarja, hogy a zsidókat olyan érzelmekkel ruházzák fel, mint a többi embereket, hogy a zsidó, mint zsidó a színpadon csak történeti személykép lépjen fel, mint p. u. protestánsok a „Hugonottákban.“ Végre akarja ha egy darab hőse nemes érzelmektől élte van, e hős épp úgy zsidó lehessen mint katolikus vagy protestáns. P. I.

neki, azt híván, hogy evés közben talán szíve megkönnyebül, de Menah hirtelen az asztalhoz sietett, hogy szándékom kivitelét megakadályozza. Én önkénytelenül elnevettem magamat a gyermek ezen naiv tiltakozásán és miután engem nevetni hallott, ő is vidámabb kezdett lenni és elbeszélte nekem az ő szomorúságának okát.

Ascher nagybátyja Tetuanból megérkezett azzal a hírrel, hogy a leányról ottani rokonai gondoskodni akarnak és hogy tekintve a nagyanyja betegségét, melynek folytán a halál bekövetkezése közel áll, a rokonok elhatároztak, hogy Menah-t férjhez adják egy gazdag hitsorsoshoz. Menah már tizenöt éves volt, tehát olyan korban, midőn a leánynak már sietni kell, hogy aggleány ne maradjon.

Menah-t a férjhez meneteltől való félelem szomorítá el olyan nagyon. A férj rém gyanánt tűnt fel előtte, mely minden pillanatban megváltoztatja alakját. A házasságról pedig épenséggel nem voltak tiszta fogalmai.

A leendő vőlegényt Ebn Eschaknak hitták. Vagyonos babus (papucs) kereskedő volt Tetuanban, kit a család már régóta ismert. Ebn Eschaknak két menyasszonyt ajánlottak: Menah-t és Ruthot, mely utóbbi a tangeri zsidó hitközség előimádkozójának leánya volt. Választhatott tetszés szerint és ő elhatározta, hogy szíve sugalmaira hallgat választásánál. Ugy állapodtak meg, hogy a két leány Ruth szülői házában, várják a leendő vőlegényt.

Menah kevés reményt táplált. Bevallá előttem, hogy Ruth nálánál jobban illik feleségnek, mert egy esztendővel idősebb és azonfelül francziául is beszél.

Én ezen vallomást nem tartottam őszintének. A legelső hazugság volt, mely Menah tiszta ajkait bemocskolta. Mert alig képzelhető, hogy egy leány attól tartson, hogy őt mellőzik, midőn közte és egy másik közt a férfinak választania kell.

De mindegy — gondolám, — a vőlegény derék, vagyonos ember és Menah nagyon jól találná magát oldalán. Mindenek előtt tehát Menah tolettjéről kellett gondoskodnom. Ugy tetszett nekem mintha díjt tűztek volna a két leányra és én Menahra fogadtam volna, hogy ő nyeri el. Egyszerűen akartam felöltöztetni ez alkalomra. A szegény árva ruházatára senki sem ügyelt és annál inkább igyekeztem én mindennel ellátni, a mi által a leendő vőlegényre jó benyomást gyakorol. Elmentem Menahval Markus ben 'Maim'on bazárjába, a ki azzal fogadott, hogy itt mindent kaphatunk, a mit egy „Sába királyné“ kívánhat. Menah-t a pompás kelmék és egyéb piperék valóságos mámorba ejtették. De magam is elcsodálkoztam, midőn a külsőleg oly igénytelen viskó belsejében a legritkább drágaságok egész halmazát költői rendtelenségben a szobákban szétszórvva láttam. Menah-t hiába szőlítám fel, hogy válasszon. Nem hallott semmit, annyira

H I R E K.

— **A luczai gyilkosság.** Krakóból jelentik azt a meglepő hirt, hogy a Gácsországot már négy év óta izgalomban tartó luczai gyilkossági pörben, a mely a tiszaszlári pörrel majdnem egy időben került szőnyegre, a bécsi legfőbb ítélőszék a vádlottakat, Ritter Mózeset és nejét Ritter Gittelt a gyilkossági vád s a halálbüntetés alól felmentette. A bécsi legfőbb ítélőszék most harmadszor foglalkozott e szenzációs bűnügygyel két ízben már megsemmisítette az esküdtszéki eljárást s ítéletet s új esküdtszék s új bíróság elé utalta az ügyet. A krakkói esküdtszék is azonban, épp úgy mint a rzeszovi s a lembergi egyhangulag bübüseknek mondá ki Mnich Francziska meggyilkolásában a Ritter házaspárt mint felbujtókat s Stochlinszky Marczelt, mint közvetlen tettest s a krakkói bíróság is kötél által való halálra ítélte mind a három gyilkost. A vádlottak újra semmiségi panaszt adtak be a harmadik halalos ítélet ellen is s így került az ügy harmadszor a bécsi birodalmi legfőbb ítélőszék elé, a mely most nem semmisíté meg az ítéletet s nem rendelt el új végtárgyalást, mint a két első ítélet után, hanem érdemlegesen ítelt az ügyben s a vádlottakat végérvényesen felmenté. Az esküdtszéki verdikten alapuló ítéletnek megváltoztatására az osztrák büntető perrendtartás szerint a legfőbb ítélőszéknek joga van, de csak mindenkor a vádlott javára. E jogával élt most a bécsi legfőbb ítélőszék. A felmentő ítélet zárt ülésben történt s a büntető eljárás szabályai szerint azt csak egyhangulag hozhatták s csak a főügyész hozzájárulásával. A Ritter házaspár tegnap este a legfőbb ítélőszéktől jött távirati utasításra szabadon bocsá-

tották. 1882. márczius 10-ike óta voltak vizsgálati fogóságban. A harmadik vádlott Strochlinszky pár hét előtt meghalt a börtönben. Strochlinszky tudvalevőleg a vizsgálat alkalmával bevallotta a gyilkosság elkövetését, de később visszavonta vallomását, azt a csendőrök kivallatásából származottnak állítá. Az első végtárgyalás alkalmával a közvádó Pogocielski helyettes államügyész vádbeszédében, a vádhatározatnak megfelelőleg, úgy tüntette fel a gyilkosságot, mint a melyet a zsidók rituális okokból követtek el. A rzeszovi ítélet megsemmisítésekor a legfőbb ítélőszék elrendelte azt is, hogy az új tárgyalásnál a vádból a rituális mozzanat teljesen mellőztessék. Az első tárgyalás alkalmával bűnrészeséggel vádolva volt Ritterék két leánya is, de ezek szintén felmentettek. Mint a bécsi lapok jelentik a legfőbb ítélőszéknek, mint semitőszéknek titkos ülése, mely a Ritter házaspárt fölmentette, tegnap dr. Stremayr másodelnök elnöklete alatt folyt le. A főügyészség képviselője Simonovicz udvari tanácsos az ítélet megsemmisítését és e rögtöni fölmentést hozta javaslatba. A terhelő tanuk vallomásaiban előforduló többszörös ellentmondásokra s a bizonyítékok tarthatlan voltára utalt s agyébként épúgy indokolta javaslatát, mint már azon az összes ülésen tette, melyen a Ritter házaspárra másodizben hozott marasztaló ítéletet tárgyalták. A rögtöni fölmentéshez a felsőbb bíróságnak az összesülésen jelenlevő, mind a 21 tagjának egyhangú szavazata szükséges. Míg a második semmitőszéki tárgyalásnál a teljes tanács nem nyilatkozott egyhangulag s az ügyet újabb tárgyalás végett a krakkói törvényszékhez kellett áttenni, most a főügyészség által javaslatba hozott rögtöni felmentéshez egyhangulag hozzájárultak. Az ülés délutáni 1/24-ig

elmélyedt a ritka látvány megtekintésében. Miután Maim'on ur árából majdnem két harmadot lealkudtam, végre összeállítottam a toilettet és figyelmeztettem Menah, hogy mindez az övé. A leány elpirult örömeiben, de hálaérzetének, mely egész lényéből sugárzott felém, kifejezést adni nem tudott.

IV.

Nagyon kíváncsi voltam Menah vetélytársát látni és Izsák által bejelentettem Ruth szülőinél látogatásomat. Midőn a házba léptem gyermek lárma ütötte meg fületem. Belebb lépve egy fiatal asszony fogadott. Mirjam volt — Ruth mostohája. Nagyon haragosan tekintet reám, és én, ki őt jobb hangulatba akartam hozni, azzal kezdém, hogy kedves gyermekeit látni szeretném, tudván azt, hogy a legkedvetlenebb és legtürelmetlenebb asszonyt is ki lehet engesztelni, ha gyermekeit dicsérik. Mirjam csakugyan barátságosabb is lett és kezemet megragadva vezetett egy másik szobába, hol vagy öt kis gyermeket sirva-ríva találtam az ócska szőnyeggel fedett padlon henteregni.

— Önnek van még egy leánya a kit Ruthnak hinak? kérdem az asszonytól.

Mirjam asszony ismét az előbbi hangulatba esett vissza és röviden azt felelé: Nem tudom, itthon van-e.

A mostoha beszédéből észre vettem, hogy Ruth leányával nem állhat nagyon jó lábon.

— Szeretném látni, — folytatám — volna a számára kis megbízásom.

— Istenem, hát ha Ruth nem akarja önt látni, viszonzá Mirjám — mert nem szófogadó leány ám az, mint a hogy gyermekhez illenék.

— Csak vezessen hozzá, sürgetém.

— Kérem velem a tetőre jönni ott beszélhet velem.

Mint minden tangeri háznak a teteje, úgy ezé is bekerítve volt; a közepén egy vánkoston ült virágok mellett Ruth. Midőn megpillantottam tartani kezdtem attól, hogy Menah győzelme kétséges, olyan szép volt a leány. Valóságos keleti szépség. Arcának minden izma lángoló szenvedélyt árult el. Midőn harmatos pilláit felveté végtelen fájdalom tükrözött vissza szeméből, és arcát a legbüvösebb pir futotta át.

— Hallottam önről, mondám, és azért kerestem fel, hogy önnel beszélhessek.

Ruth suttogva felelt néhány értelmetlen szót. Beszéde mély sóhajhoz hasonlított.

(Folytatása következik.)

tartott, mire a krakkói törvényszéknek táviró útján meghagyatott, hogy a fölmentett párt azonnal szabad lábra helyezze.

— **Névmagyarosítási statisztika.** A m. kir. belügyminiszterinm a névmagyarosításokról minden hat hónapban egy kimutatást készített és küld meg a hatóságnak, melyben nemcsak az illető névváltoztatónak eredeti és felvett új neve található, hanem annak polgári állása, lakó és születési helye és éve, vallása, valamint a miniszteri rendelet száma, melylyel névváltoztatása engedélyeztetett, és a hivatalos lap azon száma is, melyben az engedélyezés közhírré tétetett. Azon két félévi kimutatás összevonása által nyertük a következő adatokat, melyek szerint 1885-ben összesen 675 névváltoztatást engedélyezett a m. kir. belügyminiszterium. Ezen eredmény — összehasonlítva a mult 1874-dik év hasonló kimutatásával — csekély apadást tüntett fel, a mennyiben akkor a belügyminiszterium által 710 névváltoztatás lön engedélyezve; azonban az 1882-dikivel szemben, — a mikor az engedélyezett névváltoztatások száma 1065 volt, — még ezen szám is kedvezőtlen viszonyt mutat. Állapot szerint volt a névváltoztatók közt 450 nőtlen s illetőleg hajadon, és 225 nős és özvegy folyamodó, tehát kétharmadrészben fiatal-ság. Vallásra nézve a névváltoztatók fele zsidó volt, t. i. 340, utána róm. kath. 225, ágostai ev. vallásu 42, helvét hitvallásu 22, görög keleti 9 és görög katolikus 7. Foglalkozása csak 493 folyamodónak van kimutatva. Ezek közt volt tisztviselő (állami, hatósági, társulati és magán) 116, katona 27, tanár 6, tanító 22, pap 8, tanuló 54, orvos 10, ügyvéd 8, mérnök 9, építész 2, művész 6, hírlapíró 6, gyógyszerész 4, birtokos és bérlő 15, gyártulajdonos 3, önálló kereskedő 32, kereskedősegéd 48, önálló iparos 52, iparos segéd 57, napszámos és szolga 9. Foglalkozása nincs kimutatva 182 folyamodónak. Foglalkozásra nézve tehát a névváltoztatást leginkább igénybe veszik az ugynevezett értelmiségi kereset után élők, kiknek száma összesen 246 volt, s így tehát a foglalkozás szerint kimutatott folyamodóknak ép a felét. — A központi névmagyarosító társaság egyúttal tudatja azokkal, a kik névmagyarosításnál közbenjárását igénybe venni óhajtják, hogy mint eddig úgy ezután is minden hétfő d. u. 5 és 7 óra közt található a „fővárosi iparosok körébe“ (Ferencziek bazára I. emelet), a hol szívesen szolgál felvilágosítással és utbaigazítással mindenkinek, a ki hozzá levél útján vagy szóbelileg fordul, s az utóbbiaknak a folyamodást is díjtalanul elkészíti.

A szegedi beadvány. Tekintetes szerkesztő ur. Becses engedelmevel bátor leszek igénytelen észrevételeimet a szegedi beadványra vonatkozólag helyütt megtenni. Meg vagyok győződve arról, hogy a szegedi hitközség nem a néptanítók elleni barátságtalan szándékból intézte beadványát a miniszteriumhoz, mert fényes multja s jelene eléggé tanuskodnak arról, hogy a hitközség mindig az első között volt, akik a tanító anyagi s arkölési érdekeit előmozdították. A beadványt ily szempontból senki sem veheti bírálat alá. Tagadhatatlan azonban, hogy a néptanítóranéze

a beadvány sérelmes pontokat tartalmaz, mert meg vagyok győződve, hogy a leggyöngébb néptanító is jobban tudja vezetni az anyakönyveket mint bármelyik Moreh Zedek, ki az anyakönyvvezetéshez, tisztelelet a kivételnek, ép annyit értenek, mint a hajdú a harangöntéshez: már pedig tanító pedig vajmi keveset fognak találni, ki az anyakönyveket helytelenül vezette. Az anyakönyvek vezetésével fontos állami s magán érdekek vannak összekötve, ohajtandó azért hogy azok vezetésük szakavatott egyének kezére bizassék. Legyen az Rabbi, Moreh Zedek vagy okleveles néptanító, birjon a törvényben előirt kvalifikációval és vezesse lelkiismeretesen, szabályszerűen s tisztán az anyakönyveket, teljesítse pontosan az anyakönyvvezetéssel járó egyéb hivatalos teendőket s ne adjon okot arra, hogy törvény lásson napivilágot mely az anyakönyvi teendőket a felekezeti kezeiből kiveendi. Hiszen az is, hogy a miniszteri rendeletet kibocsátották is csak néhány Moreh czedeknek köszönhető, kik az anyakönyvvezetéshez nem értettek. Az antiszemitizmus ezt kihasználta és a helyett, hogy a csekély rendetlenséget elnézték volna új rendeletet adtak ki, mely a régi rendszert alaposan felforgatta. Igyekezzenek azért a megválasztott anyakönyvvezetők odahatni, hogy újabb panaszokra s rendszabályokra ne adjanak okot. Minthogy a néptanítók eddig is kevés okot adtak panaszra, nézetem szerint igen sok helyen, mert sok ám a szegény herület! az anyakönyvek vezetését okleveles-néptanítókra bizni — részemről az anyakönyvek helyes vezetése és a szabályszerinti ügykezelés érdekében ohajtandó volna, és hogy a megválasztott tanító anyakönyvvezetők e minőségükben továbbra is — illetve addig, míg a herület rabbit alkalmaz, meghagyassanak. Bergl Emil. anyakönyvvezető.

— **Solymosi Eszter a rajxráthban.** A bécsi rajxrath mai ülésében tárgyalta a tőzsdeadó behozatalára vonatkozó indítványt, melyet Türk és Pattai antiszemita képviselők nyújtottak be. Az indítvány tárgyánál fogva elég alkalmas volt arra, hogy a rajxráthban egy kis antiszemita vitára adjon okot, melyet érdekességénél fogva a következőkben közlünk: Haase szuperintendens megemlékezik a vérvádról s azt mondja, hogy az ó-korban a keresztényeket vádolták azzal, hogy római vért használnak. A középkorban ugyanezt a vádat emelték a zsidók ellen; a bíróságok már akkor is tárgyaltak rituális gyilkossági eseteket. Ki hitte volna, hogy ma, a tizenkilencedik században, ezt a dajkamését nemesak újra felmelegetik, de sőt, hogy látszólag tudományos mázzal feltárlják. Hogy e mellett mily hamisításokra vetemednek, miként burkolják a hazugságot az igazság köpenyébe, ezt legjobban bizonyítja Kopp könyve, melyért a műveltség és kultúra minden barátja élénk hála-lára van neki kötelezve. (Élénk helyeslés a baloldalon. Zaj az antiszemita padokon. Egy antiszemita közbe kiált: „Hát Solymosi Eszter hol van?“ Zajos derűtség.) Dr. Bloch az antiszemitánnak oda kiállt; „Hisz megtalálták a holttestét.“ Egy antiszemita képviselő: „Hadd védjék a zsidók maguk az ügyüket, ne beszéltesse nekünk másokat maguk helyett!“ (Élénk derűtség.) Egy másik képviselő: „Eszter otthon van a házában a Krugerstrasseban.“ Haase így fejezte beszédét: Az antiszemitizmus nemesak vallásilag türelmetlen; az antiszemitizmus harez a lakosság egy része ellen, minden kulturának megtagadása, az erkölcsösség és a kereszténység megtagadása! (Egy antiszemita közbeszó: „Kineveztetik tiszteltbeli zsidónak!“) Ha meg-

engedik, nem válaszolok a képviselő ur közbeszólására, hanem tovább fűzöm gondolatmenetemet és csak azt mondom, hogy a képviselő urnak később alkalma lesz álláspontját érvényesíteni. Nem akarok oktatni és téríteni, és megengedek, hogy egyéni érzelmeimnek kifejezést adjak de kijelentem, hogy bizonyos jelenetek ebben a házban kinosan érintenek. Az antiszemitizmus megtagadja a kereszténységet és alkotmányunk politikai alapelveit. Az antiszemitizmus inkább lemond az állam alaptörvényeiről, inkább visszatér a khaoszba, csak hogy a zsidókat szidhassa. **E l n ö k** (a szónokot félbeszakítva): Felkérem a szónok urat, hogy ne térjen el a átrgytól. **H a a s e**: Azt hittem, hogy ha Türk képviselőnek szabad a tőzsdeadót antiszemita szempontból megvilágítani, ugy nekem is szabad az antiszemita alapelveket keresztény álláspontból fejtegetni. **E l n ö k**: Azt hiszem, hogy a képviselő ur ezt már untig megtette. (Helyeslés az antiszemita padokon).

A képviselőházból. A lefolyt héten a törvényhatóságokról szóló törvényjavaslat általános tárgyalása foglalkoztatta a magyar képviselőházat. Az utóbbi időben ez volt az első nagyobb parlamenti vita, melynek az antiszemita párt a zsidó vita jellegét adni elmulasztotta. Néhány antiszemita képviselő igyekezett ugyan ide is bele vonni a „zsidót“, a mennyiben **A n d r e á n s z k y z s i d ó** anarkhistákról, **M a r g i t t a i** pedig zsidó uzsorásokról deklamált; de a zsidókra történt emez antiszemita kirugás olyan erőltetett volt, hogy szinte átlátszóvá tette az antiszemita pártnak a végelgyöngülés felé galoppírozó vergődéseit. A legbiztosabb jele annak, hogy az antiszemita párt a parlamentet nem terrorizálhatja az, hogy a párt egyes szónokait már meg se hallgatják többé.

— **Néhány észrevétel a nevelés kérdéséhez** czímen tartott előadást dr. Kármán Mór egyetemi magántanár a pedagógiai társaságban. Az ember mondja előadó, születésekor oly gyenge, oly tehetetlen, oly minden ösztön nélküli, hogy szülőinek, a társadalomnak segítsége, ápolása, nevelése nélkül emberré sem válhatnék. Mondják sokan, hogy a nevelés feladata az ember összes testi és lelki tehetségeinek összehangzó kifejtése. Ez nem egészen helyes formulázása az emberi nevelés feladatának; mert nem az lényeges, hogy gondolkodunk, hanem, hogy mit gondolunk; nem az fontos, hogy mily erősen akarunk, hanem, hogy mit akarunk. A társadalomnak szüksége van nevelt, művelt emberekre, hasznos polgárookra és minél fejlettebb valamely társadalom, annál több ily emberre van szüksége. Ezen szükségnek megfelelőleg kifejleszteni az ember tehetségeit, nevelni az embert, az a pedagogia feladata. Az ember nemcsak társadalmi, de egyszersmind történelmi lény. Az ember munkássága egy nemzedék által nincs bevégezve; hanem nemzedék átveszi a feladatokat nemzedéktől és azokat tovább fejleszti. Az ember tehát történelmi létele van hivatva, mi mélyebb értelmet nyer az által, hogy a jövő nemzedék az előbbeni munkásságát átvegye saját jóvoltából, önként öröklésről azonban szó itt nem lehet. A meddig az ember kulturával nem bírt, addig a jövő nemzedék úgy élt, mint a korábbi, legfeljebb, hogy az ifjabb nemzedék eltanulta az öregebb nemzedéktől az ügyességi fogásokat, melyek a megélhetésre szükségesek voltak. De a mint a társadalom kulturája emelkedett, emelkedett egyszersmind a nevelésügy. A pedagogia célja volna a műveltség egységes képét nyújtani. Egy ily műre volna volna szüksége a pedagogiának, hogy helyesen megindulhassanak utjukon. A pedagógus, mondják, művész, de azon különbséggel, hogy míg a művész egyéniségét

tünteti fel a közszellem előtt. A pedagógus feladata oda törekedni, hogy a roppant egyéni elágazásban a nemzet közössége el ne vesszen. Ebben a tekintetben a családoknak feladata a neveléssel foglalkozókat támogatni, mivel manap az iskola nemzeti intézmény. A család is foglalkozzék amaz olvasmányokkal, melyeket az iskola tart szükségeseknek. A midőn a család a gyermekeinek él, azzal foglalkozik, akkor a nemzeti közérzületnek éljen. A pedagógusnak önmegtagadással kell végeznie munkásságát és ez emeli a törekvést. A kik a nevelés terén feladatukat így végzik, azok megérdemlik a hős nevét, ha névtelen hős is.

— **A népfelkelési törvényjavaslat.** Most, midőn a monarchia haderejét és harczképességét népfelkelési törvények által emelni akarják, nem lesz talán érdektelen megtudni, hogy az a felekezet, melynek katonai hajlamait bizonyos körökben kétségbe vonják, mennyire járul a birodalom katonai erejének kiegészítéséhez. A legújabbban megjelent hivatalos statisztikai jelentésben olvassuk ugyanis, hogy a monarchia 880,514 katonája közt 27.342 zsidó felekezetű harczos van. A hivatalos jelentés továbbá kiemeli a zsidók szaporodását a hadseregben és konstatálja, hogy míg 1872-ben minden 1000 katonára, 15 zsidó jutott, addig most minden 1000 katonára 31 zsidó katonára jut.

Baltimoréból (Amerika) írják: Az utóbbi években számos lengyel és orosz zsidó vándorolt ide, és daczára az új viszonyoknak, melyekhez itt alkalmazkodniok kellett, máris olyan jó szellem uralkodik a bevándorlott zsidók közt, mintha az idegenszerűség első nehézségeit már rég leküzdötték volna. A legutóbbi hetekben egy „Mendelssohn“ egyesület alakult, melynek az a célja, hogy a zsidóhitközség iskoláját fentartsa, és hogy másrészt a felnőtteket, is részesítse a művelődés áldásaiban. Az egyesület különféle ujságokat tart és hetenkint felolvasásokat rendez, melyeken azonban csakis egyesületi tagoknak szabad megjelenni.

— **Az alliance izr. univ.** legújabbban megjelent kimutatásában a Jaffában fentartott mezőgazdasági intézet az 1885. második feléről szóló statisztikáját közli, mely szerint az intézet igen nagy haladást tett minden tekintetben, E kimutatás egyuttal jelzi azon módszert is, mely szerint a zsidó fiatalságot a földművelésre oktatni lehetne. Sajnos azonban, hogy 1886-iki termés rossz volt, miáltal a bevételek csekélyebbek voltak. Az intézet kiadásai 48.972 frankra rugnak, a bevételek azonban csak 26.422 frankot tettek ki. A lefolyt évben 12 növendék került ki az intézetből, kik közt 6 kertész, a többi pedig önálló gazdálkodást fog üzni a palesztinai zsidó gyarmatokban.

— **Popper Lipót báró** e héten halt meg Olaszországban, a hova megtámadott egészsége helyreállítása céljából utazott. Popper báró Hliniken született 1824. évben. Eiatal korában fakereskedő volt Komáromban. Később nagybirtokos lett és bárói címet nyert. A megboldogult az 1869. zsidó kongresszus alelnöke volt és az orthodox párt egyik híve. Jótékonyága által sokat használt felekezetének, mely egyik legjobb tagját gyászolja a megboldogultban.

— **A szocialista-kommunista egyletek** Londonban rendkívül el vannak terjedve. A legfontosabb és legtekin-
télyesebb közöttük a londoni nemzetközi munkás-klub,
melynek alapítója Marx volt. A klub tagjai leginkább
német anarchisták; közlönyük a Freiheit, melyet Most
szerkeszt New-Yorkban. Fiók-egyletei Németországban nagy
számmal vannak, melyek természetesen titokban működ-
nek. Közvetlenül e 800 tagot számláló klub után soroz-
zandó a német kommunisták egylete melynek közlönye a
Zürichben megjelent Sozialdemokrat. Ezen egylet mind-
össze 200 és néhány taggal bír. A zsidó anarchisták szin-
tén egyesületük van Londonban s ezek héber lapot adnak
ki. Az orosz nihilistáknak hasonlóan külön klubjuk van és
ez öt lapot ad ki francia nyelven. Legkevesebben vannak
az olasz és spanyol anarchisták, de ezek is külön egyesü-
letet alkotnak. Mindezen klubok és egyletek azonban egy-
mással összekötetésben állanak és szervezett szövetkezetet
képeznek, mely az angol munkásokkal is érintkezésben áll.

— **A brüsszeli városi képviselők** elhatározták,
hogy a városi iskolákban ezentúl hittant ne tanítsanak;
a ki gyermekét a vallásban oktattatni kívánja, azt otthon, a
saját költségén teheti. A miniszterium ennél fogva elhatá-
rozta, hogy a brüsszeli városi iskolák segélyezésére felvett
400.000 frankot a budgetből törli, mert ez összegből
többnyire a hitoktatók díjazását eszközölték.

— **Pályázat.** A batonyai izr. anyakönyvi kerületben
anyakönyvvezetői állásra pályázat nyitattik, Ezen anya-
könyvi kerület 13 községből áll „Battonya“ székhelylyel.
Pályázónak az 1924/885. sz. miniszteri rendeletben körül-
írt qualification kívül „egy a mai kor követelményeinek
minden tekintetben megfelelő képesített rabbinak kell lennie,
és így magyar hitszónoklatokat tartani. Pályázók csakis az
országos rabbiképző intézetben végzett rabbi lehetnek. A
meghívott próbaszónoklatot lesz köteles tartani, a megvá-
lasztottnak az utiköltség megtérítettik. A megválasztott
rabbi köteles hetenkint 2 órát az iskolában vallástanból
előadást tartani. J a v a d a l m a z á s: Évi fizetés 600 frt
készpéuz. természetbeni lakás kerttel, esketési esettől 3 ft,
hirdetésért 1 frt, továbbá a megállapított díjak és szoká-
sos mellékjövelmek. A választás f. é. május hó 2-ik
napján, d. e. 10 órakor fog megtartatni. E megválasztott
rabbi állását f. é. július hó 1-én köteles elfoglalni. Pá-
lyázni kívánók kellően felszerelt és képesítési okmányokkal
ellátott kérvényeik f. é. május hó 1-ig ezen hitközség-
hez beadandók. Battonyán. 1886-ik év február 26-án.
Fleischman Manó, izr. hitközs. jegző. Deutsch
Zsigmond, h. elnök.

— **Pályázat.** A csakovai (Temes-megye) izr. hit-
községben egy schochetubodek és kántori állomás ürese-
dett meg, melyre a pályázat megnyitattik. Évi jövedelem
350 és szabad lakás, kert használatával. Folyamodványok
f. é. ápril 15-ig a hitközség elnökségéhez czimzendők.
Glück M. hitközs. elnök.

— **Pályázat.** Miután az 1885-évi december hóban
kiírt pályázat nem a várt eredménnyel folyt le, ezennel a
pályázat a Dunapentelei anyakönyvi kerület állásának be-
töltésére megnyitattik. 1. Az alkalmazandónak a vallás és
közoktatásügy m. k. miniszterium. 1924 885 eln. számú
rendeletének megfelelőleg, rabbi seminariumot végzett ma-
gyar hitszónoknak kell lennie. 2. Ezen állással össze van
kötve 800 frt. évi fizetés 200 frt. lakbér és a fent idézett
szabályrendelet 6. §-ában megállapított illetmények. 3. A
választás előzetes meghívásra tartott próbaszónoklat után
ejtetik meg. Megválasztottnak utazási költségei megtérített-
nek. 4. A kellői okmányokkal felszerelt folyamodások 1886

ápril hó 15-ig a Dunapentelei izr. hitközségi elnökhöz nyuj-
tandók be. *Dunapentele 1886. Márczius hó 4-ikén.*
Kanitz József, hitközségi elnök.

Egy anyakönyvvezető, a ki egyszersmind schochet ubo.
dek és kantor is és a hitközségi jegyzői teendőket ellátására is
képeséggel bír, megfelelő állást keres. Tudakozható e lap
kiadóhivatalában.

Az „Anker“. A legutolsó évi zárlat szerint a halálesetre
nyereménnyel biztosítottak az évi díj 25%-kát kapják oszta-
lékképen. Az 1885-ik ében lejárt gyermek-biztosításokra (E.
táblázat) 37.2% nyereményosztalék esik s így minden biztosí-
tott 1000 frt helyett nyereménnyel együtt 1372 frt fizettetett.
Folyó év január hóban 754 bevallás 1,891,618 frt összeg-
gel lett benyújtva. Kiallított 723 szerződés 1,663.620 frt tő-
kéről. A biztosítási állomány 1884. végével 73914 szeződés-
ben 139.264,818 frt volt. Fennállása óta a társaság lejárt biz-
tosítások után 20 millió frt-t fizetett. Díjtáblázatok s felvilá-
gosítások a magyarországi vezérügynökségnél Budapest, V., Gi-
zella-tér 6. szám alatt nyerhetők.

Szerkesztői üzenetek.

S. Á. urnak Késmárk. Közbejött akadályok miatt a vá-
laszsal késtünk.

S. M. urnak Somogyvár. Lapunk csekély díj mellett
közli a községi hirdetéseket.

Exiquus. Mi elhisszük, de azt nem követelhetjük, hogy má-
sok is elhiggyék.

R. M. urnak Budapest. Arról az esetről lapunkban nem
veszünk tudomást, mert annyira magánügynek tartjuk, hogy
tapintatlanság volna a nyilvánosság előtt foglalkozni vele. Magán
nézetünket megalkottuk az esetről és az illetőre négy szem közt
már rá is piritottunk, de mentegődzve temérdek indokot hozott
fel a dolog szépítésére, a mi természetesen véleményünket az
esetről nem álerálta.

Sg. Á. urnak Budapest. Kivánsága homályosan lévén elő-
dva, meg nem érthettük.

Pályázat.

A Gyulafehérvári izr. hitközségnél május 1-jén
betöltendő Cántori állomásra ezennel pályázat nyit-
tatik.

Zenészetű tudománnyal bíró, és a jelenlegi
korszakban úgy nevezett lengyel ének teljesen meg-
felelhető pályázók, folyamodványaikat, vallásos er-
kölcsei magaviseletéről, családi állapotáról, koráról,
héber nyelv tudomány, s liturgiáról ugy szintén
az eddigi kollétéről szóló bizonyítvánnyal felszerelve
legfőlebb f. é. április hó 15-kéig alólirt elnökség-
hez beküldendő.

Ezen állomás betöltésére a szokásos jövedel-
men kívül 800 frt. o. é. fizetés tűzetett ki különös
zenészetű tudománnyal bíró aki egyszersmint (קורא)
és (מוהל) teendőit elláthatja 200 frt. többletet kap.

Próbatartás csak az elnökségtől meghívott-
nak engedhetik meg; utiköltséget pedig csak a
megválasztottnak térítettik vissza.

Gyulafehérvár 1886 feb. hó 28-án

Dultner Ignác.
hitk. jegyző.

Jónás Adolf.
hit. elnök.

Pályázat.

A mindenszeti (Csongrád-megye) izr. hitközségnél f. évi május hó 1-ső napjával elfoglaltató:

I. Egy hitoktatói állás.

Megkivántatik, hogy az illető a magyar nyelvet tökéletesen bírja a hitoktatásra jogosultságát, vagy a Rabbiképző intézet vagy egy tanító képezde által kiállított oklevéllel igazolja.

A nagy ünnepek alkalmából mint előimádkozó alkalmaztatik. Előnybe részesülnek kik az anyakönyvvezetésére is jogosítottak.

Fizetése 500 frt, szabad lakás s az anyakönyvvezetés esetére abból felmerülő díjak, és szokásos mellékjövedelem.

II. Egy előimádkozó és metszői állás.

Ezen állás 250 frt évi fizetés, lakás és mellékjövedelemmel van összekötve.

Pályázónak „schochet ubodek és mol-“nak kell lenni és ebbeli qualificációját igazolni és a magyar nyelvet tökéletesen birni.

A folyamodványok kellően felszerelve alulírt elnökséghez legkésőbb f. évi Márczius 30-ig beküldendő, a megválasztottnak az uti költség megtérítettik.

Mindszent 1886. Feb. 27-én.

Engel Ignác.

hitk. jegyző.

GUMMI és HALHÓLYAG.

Legfinomabb és legbiztosabb hólyag készülék minden betegség ellen, csak valódi párisi garantiroztatik, tuczatja 1, 2, 3, 4 és 5 frt. — Legfinomabb párisi tuczatja 2, 3 és 4 frt, — Legfinomabb mellboríték, darabja 2 frt. Kitűnő kvalitásu: darabja 1 frt, 1.50 kr., 2 frt és 3 frt. — Külei előjegy mellett, használati utasítással.

Jul. Reif, specialista, WIEN IV., Margarethenstrasse 7.

Az

„EGYENLŐSÉG“

kiadó hivatala IV., váczi utca 11. sz.
a hová mindennemű küldemény
czimzendő.

Kincsem-sorsjegy

á 1 ft 11 sorsjegy 10 ft csak

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 frt, 5000 frt 20% lev. || 4788 pénz-nyeremény

A magyar lovar-egylet
sorsjegy-irodája: Budapest, váczi-utca 6. szám.

Brünni kelméket
elegáns

tavaszi öltözetre

3.20 métert, azaz 4 hécsi rőföt kitevő szelvényekben 4 frt 80 krért igen finom, 7 frt 10 krért legfinomabb, 10 frt 50 krért legeslegfinomabb

valódi gyapjuszövetből

szállit az összeg póstautánvétele mellett a hiteles és szilárdnak ismert

Siegel-Imhof

Tuchfabriks Niederlage

BRÜNNBEN.

Nyilatkozat: A fönnebbi cég, hála szilárdságának a vevők részéről nagy bizalomnak örvend. Ezt bizonyítja, hogy a Siegel-Imhof cég minta nélküli megrendeléseknél is kevés pénzért valóban a legjobb árut szállítja.

De miután szédelő cégek Brünni áruk köpenye alatt garázdálkodnak, a fönnebbi cég ennek ellenében kívánatra mintákat is küld, ingyen és bérmentve.